

*Νικόλας Σάββα Λιπέρτου από τη Βώνη**Χριστόδουλος Πέτσας*

Γεννήθηκε στην Βώνη το 1916 από γονείς το Σάββα Λιπέρτο και τη Μαρίτσα Χ'Χριστοδούλου Πέτσα. Ήταν το πέμπτο παιδί της οικογένειας ανάμεσα σε δυο αδελφούς και τρεις αδελφές. Σαν τέλειωσε το Δημοτικό σχολείο του χωριού του μεταφέρθηκε από τον πατέρα του στο Καϊμακλί και μπήκε στην τέχνη του οικοδόμου και εργολάβου Μαρουδιά του κτήτορα του δημοτικού σχολείου «ΕΛΕΝΕΙΟΝ» στη Λευκωσία.

Ο Νικόλας κοντά στον Μαρουδιά έμαθε χορταστικά την τέχνη και αναδείχθηκε ένας τέλειος κτίστης. Κοντά του έτυχε να έλθει ο γνωστός ποιητής και λογοτέχνης Τεύκρος Ανθίας από την Κοντέα, για να εργασθεί ως εργάτης. Είχε τελειώσει δάσκαλος και διορίστηκε μάλιστα από την αποικιακή Κυβέρνηση στα δημοτικά σχολεία. Για τις κομμουνιστικές του όμως ιδέες οι Άγγλοι τον είχαν υπο διωγμό και τον διόριζαν σε απομακρυσμένα χωριά της Πάφου και πολύ συχνά η

Αστυνομία τον κατεδίωκε και τον βασάνιζε για την παράνομη δράση του. Αναγκάστηκε λοιπόν να υποβάλει παραίτηση και να πλησιάσει τον οικοδόμο Νικόλα και να εργασθεί με μοναδικό σκοπό να νοιώσει τα βάσανα και τον πόνο της εργατιάς και να εμπνευσθεί ως ποιητής και να τον αποδώσει στην ποίησή του.

Ο Νικόλας πράγματι τον πονούσε για την πράξη του και κατ' ουδένα λόγο ήθελε να το διατάσσει να του φέρει πέτρες και πλιθάρια και νερό γι' αυτό ο Ανθίας το είχε ως παράπονο και προέτρεπε το μάστορ Νικόλα να το διατάσσει όπως ήταν ο πραγματικός του πόθος σ' όλο το χρονικό διάστημα της υπηρεσίας του, ήθελε τα μαλακά χέρια της πέννας να γίνουν ροζιασμένα και σκληραγωγημένα όπως εκείνα του εργάτη.

Ο Νικόλας ως μεταφορικό μέσο χρησιμοποιούσε πάντοτε το ποδήλατο και κανένα άλλο μέσο. Καθημερινά ερχόμενος στη Λευκωσία το

πετούσε σε μια απόμερη γωνιά του τείχους κάτω στην τάφρο. Επαιρνε μέρος σε διαδηλώσεις και όταν η αστυνομία επενέβαινε για τη διάλυση της, αυτός πρώτος απεσύρετο και φθάνοντας στο τείχος με μια επιτυχημένη βουτιά έπεφτε κάτω και αρπάζοντας το ποδήλατο έτρεχε προς το χωριό του.

Με το ποδήλατο ταξίδευσε στο Μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα μετά από παραμονή ενός ημερονυκτίου επέστρεψε πίσω στο χωριό του με το ίδιο μέσο.

Ο Νικόλας μετά που νυμφεύθηκε στο Νέο Χωριό και μπήκε στην οικογένεια συμμαζεύθηκε πια εργάστηκε, οικονομήθηκε και αγόρασε αξιόλογο κτήμα εκτεταμένο περιβόλι στο κέντρο του χωριού για £500 με αρχική δόση προκαταβολής, £100 και με δάνειο το υπόλοιπο από τη Συνεργατική Εταιρεία του χωριού μπόρεσε να το αποπληρώσει σε διάστημα μικρότερο από 2 χρόνια. Μιλούμε στα χρόνια προ του Β' Παγκοσμίου Πολέμου με το μεροκάματο του κτίστη 3-4 σελίνια.

Για το Νικόλα Σάββα σημειώνουμε από το βιβλίο του Κώστα Γραικού

«Τα Οκτωβριανά και το Κ.Κ.Κ.» Λευκωσία 1994 σελ. 14-15 τα ακόλουθα:

«Για τη δράση του στα Οκτωβριανά που έκαψαν το Κυβερνείο συνεληφθη μαζί με άλλους το Γενάρη του 1932 κατεδικάσθηκαν σε δίμηνη φυλάκιση.

«Νικόλας Σάββα από τη Βώνη, αλλά νυμφευμένος στο Νέο Χωριό Κυθραίας (Έμεινε γνωστός σαν Μπολσεβίκος, γιατί ήταν Κομμουνιστής ή σαν Γαλατάρης, γιατί ύστερα από απόφαση του Κόμματος μετέφερε το γάλα των κτηνοτρόφων του χωριού του στη Λευκωσία να το πουλήσει πριν πάει στη δουλειά του (ήταν κτίστης) έτσι που να κερδίσει τις συμπάθειες του κόσμου. Κατά τα εγκαίνια του Κέντρου στη Λάρνακα το 1931 ήταν φρουρός του Βάτη, κορυφαίο στέλεχος του Κομμουνιστικού Κόμματος στην Κύπρο και κτυπήθηκε άγρια. Μετά το 1933 αποσύρθηκε από την κομματική δράση και ενδιαφέρθηκε για την οικογένειά του».

Πέθανε το 1964, σε ηλικία 48 ετών.